

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XXXV. Commissa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

NOTANDUM II. Episcopus hac dispensandi facultate uti non debet, nisi cum idoneis ad studia, de quibus spes esse potest, quod post absoluta studia vberiores ecclesie fructus allaturi sint, quibus compensetur iactura, si quam ecclesia, in qua instituti fuerunt, ex eorum absentia patiat. Ita Ioan. Monachus, n. 1. Gl. ver. literarum.

QVÆRITVR: Vtrum facultas ista dispensandi, in fauorem studiorum concessa, locum etiam habeat in beneficijs simplicibus, v. g. canonicatu. Responso est affirmatiua, sumpta ex c. tuæ, 1. 2. de clericis non residentibus, vbi id tradit Abb. num. 6. Quod facultas dispensandi Episcopis concessa, vt causâ studiorum Parochus in absentia fructus accipere possit, ob maioritatem rationis, locum etiam habeat in beneficijs simplicibus. Imò arbitror, de hac re in beneficijs simplicibus nunquam dubitatum fuisse, cum id ecclesie praxis confirmaret, vti etiam colligitur ex c. relatum, 4. de Clericis non residentibus, & supponitur in Trident. sess. 7. cap. 12. de reformat. iun. Gl. margin. Quare Rebuffus de priuileg. Scholarium, summar. 1. num. 9. vniuersim ait: Qui studet, dicitur ecclesie seruire: studet enim, vt postea ecclesie melius seruiat, eamque protegat. Et Horatius in cit. tract. priuil. 100: Quod absens studiorum causa pro residente habetur, id eoque fructus percipere possit: quia studens censetur laborare pro commodo totius Ecclesie.

Neque opus est, vt hanc dispensandi licentiam in beneficijs non curatis intra septennium coarctemus, sed quamdiu Episcopo visum fuerit ecclesie expedire, eam extendere poterit. Quam ob causam dixi in lib. 4. The. moral. edit. 2. tr. 2. c. 14. num. 1. ver. Quæstio hoc loco, nihil contra Trident. Concilium agi, si Episcopus, vel Capitulum Cathedrale sue ecclesie canonicatus conferat adolescentibus, modò 14. ætatis annum ingressi sint, qui interea studijs operam nauent, donec ætatem consequantur, vt suscepto ordine sacro ad Capitulum etiam admittantur.

Dicit aliquis: Cur ergo in c. vit. de Magistris studiosis tantum Theologie ad quinque-

num cõceditur, vt fructus suorum beneficiorum percipere possint. Respondeo, cum Gl. ver. de licentia; Esse illud generale priuilegium iuris directè concessum studiosis, vt sine alia dispensatione, ab Episcopo impetrata, eo frui possint.

§. Parrò.

Interim dum Parochus super residentia dispensatus, in studijs versatur, bonus, & ad hoc munus sufficiens Vicarius deputandus est, congrua ipsi ex ecclesie prouentibus portione designata.

QVÆRES: Quod in hoc c. requiritur, vt loco parochi absentis Vicarius constituitur, num etiam accipiendum sit de alijs beneficijs non curatis, si studiorum causa absint. Responso est negatiua apud Abb. in cit. c. tuæ, de Clericis non resident. n. 6. Quandoquidem iura id non exigunt, nisi in beneficio curato. Sed limitanda est hæc doctrina Abbat. Nisi tale sit beneficium, quod ex propria institutione personale seruitium præstandum habeat, vt capellania in certo altari constituta.

§. Elapso.

Post elapsum septennium, debet Parochus super sacris Ordinibus, excepto Subdiaconatu, dispensatus, intra annum sequentem diaconus & sacerdos fieri; alioquin incurrit pœnam, c. licet canon; nisi causa ista eum excuset.

CAPITVLVM XXXV.

Commisâ.

PARAPHRASIS.

Aliquis ad parochialem ecclesiam promotus, per negligẽtiam distulit sacerdotium accipere, vt appareret, intra eum annum promotum non iri; vtrum statim cum hoc apparet, parochia priuatus censeri debeat, ita vt alteri, etiam eo nolente seu non cedente, conferri queat. Respondet Bonifac. Non prius priuatum esse, quam annus integer elapsus fuerit.

SUMMARIUM.

1. *Ut Rector ecclesie parochialis, non promotus ad sacerdotium, poenam priuationis incurrat, requiritur, ut annus, elapso septennio integer sit completus.*
2. *Pœna legalis statuta ex non facto intra certum tempus, non incurritur, nisi illud tempus integrè sit elapsum.*
3. *Et annus ille non currit legitimè impedito.*
4. *Non promotus se eâ conditione accepit parochiam, ut fructus interea perciperet, postea eam dimissurus, tenetur ad restitutionem ipsorum, & in defectum huius promouens, qui eâ mente contulit, ecclesiam debet seruare indemnem.*

NOTANDVM Vn. Pœna legalis statuta, nisi intra certum tempus aliquid factum fuerit, non incurritur, antequam integrè elapsum sit. Hac de re dixi in lib. 3. Th. moral. tr. 4. c. 16. n. 12.

§. Annus.

TEmpus enim, intra quod promotus ad parochiam sacerdos fieri debet sub pœna priuationis, currit à die habitæ possessionis pacificæ, aut si per prouisum stet, quò minus eam consequatur. Sed tempus hoc anni non numeratur, dum aliquis legitimè impeditus est sacerdotium consequi.

NOTANDVM I. Prouisus, possessionem non consecutus, excusare se non potest, si per eum stet, quò minus consequatur. Ita etiam habetur in c. licet, 28. de præb. hoc lib. Sed **QVÆRIT** hic Gl. primò: Quid si prouisus non omnium reddituum, sed partis tantum possessionem nactus sit, tenebiturne ad sacerdotium promoueri? Et bene respondet affirmatiuè, si liberum curæ exercitium habeat. Vide Gl. in c. Si tibi concessio, 26. hoc lib. de præb. in fine.

QVÆRITVR secundò: Quid si statim post adeptam possessionem parochiæ, lis illi moueatur, curritne illi tempus anni? Respondet, Quòd non: Secus est, si aliquam

diu, videl. vno, aut altero mense, pacificè possedit, & postea illi lis super parochia mota fuit.

NOTANDVM II. Tempus statutum non currit legitimè impedito, si agatur de pœna, aut quasi pœna incurrenda. Ita etiam habetur suprâ hoc lib. & tit. c. quàm sit. 6. in fine, & dixi ibi.

Ob eam causam monet hîc Gl. ver. iusto impedimento, consultum esse, ut parochus, qui ordinationem vltra annum distulit, prius vocetur & audiatur, quàm parochia eius, tanquam ipso iure vacans, alteri conferatur: cum ille excusationem iusti impedimenti afferre possit, & ideo collationem alteri factam rescindere.

§. Cæterùm.

SI quis parochiam accepit, animo non suscipiendi sacerdotium intra annum, sed fructus interea percipiendi, parochiam postea dimissurus, is, nisi voluntatem fraudulentam mutet, ad perceptorum fructuum restitutionem obligatur. Hanc constitutionis partem plenè explicauit lib. 4. Th. moral. tr. 2. c. 14. n. 9. & 10.

§. Illum.

Qui parochialem ecclesiam alicui conseruit, sciens, quòd non habeat intentionem sacerdotium intra annum suscipiendi, præter diuini Numinis offensam, etiam obligationem erga ecclesiam contrahit, ut eam indemnem seruet. Id verò Gl. ver. indemnem, non malè intelligit in defectum parochi fraudulentum, ut si is non restituat fructus, quatenus ecclesia læsa est, talis obligatio redundet in promouentem, quippe qui particeps est commissæ fraudis.

CAPITVLVM XXXVI.

Si Abbatem.

SUMMARIUM.

1. *Abbas eligitur in Episcopum, sed trans-*

Hhh 3

170